

Al. g. 571

Sprawozdanie

komisji gospodarstwa krajowego o wniosku pośła ks. Szpondera i tow. w przedmiocie rozszerzenia zakresu działania krajowego biura melioracyjnego na projektowanie i wykonanie kanalizacyi i wodociągów, tudzież utworzenia osobnego funduszu na popieranie tych budowl.

Wysoki Sejmie!

Przedkładając w sprawozdaniu z dnia 11. kwietnia 1893 l. 16.867 projekt obowiązującej dotąd instrukcyi służbowej dla kraj. biura melioracyjnego, zazna- czył Wydział krajowy, że na razie wyeliminował z zakresu działania tego biura sprawy zaopatrywania gmin w wodę, jakkolwiek ten dział hydrotechniki do zadań biur melioracyjnych bywa zaliczany, a to w tym celu, ażeby działalność biura, które i tak zaledwie zadaniom dotychczasowym podołać może, skierować głównie do ulepszeń rolnych.

Jak jednak ze sprawozdań późniejszych Wydziału krajowego i z budżetów krajowych okazuje się, wskutek licznych petycyj przez Wysoki Sejm przychylnie załatwionych zniewolony był Wydział krajowy poruczać projektowanie i wykonanie wodociągów i kanalizacyi po części inżynierom biura melioracyjnego, po części zaś autoryzowanym inżynierom cywilnym, za osobnem wynagrodzeniem, jak n. p. kanalizacyę Husiatyna, zasklepienie potoku Mikoszki w Rzeszowie, wodociągu w gminie Wyspa powiatu rohatyńskiego, w miasteczku Żmigrodzie i tym podobnie.

Ponieważ przy ustanowieniu etatu biura melioracyjnego roboty powyższe nie były przewidziane, odrywanie personalu biura od zajęć właściwych dzieje się z uszczerbkiem prywatnych robót melioracyjnych i drobnych melioracyj subwencyonowanych, gdyż projektowanie, ewentualnie wykonanie i nadzór wodociągów i kanalizacyi porucza Wydział krajowy dwom starszym inżynierom, których zadaniem jest badanie i sprawdzanie projektów melioracyj prywatnych i drobnych subwencyonowanych.

Nadto departament sanitarny porucza jednemu z tych starszych inżynierów bądź to kontrolę, bądź wykonanie kanalizacyi i odczyszczalni ścieków kanałowych systemem biologicznym (w Zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, w szpitalach w Stryju i w Zaleszczykach), inne zaś departamenty Wydziału

krajowego zajmują drugiego starszego inżyniera projektowaniem, względnie nadzorem budowy wodociągów w Dublanach, Przedzielnicy, Zakopanem i Żmigrodzie.

Jeden z tych inżynierów zajęty był w r. 1905 dotychczas wyłącznie sprawami kanalizacji 56 dni, drugi zaś sprawami wodociągów 84 dni — wskutek czego naturalnie opóźniło się załatwienie właściwych spraw melioracyjnych.

Z powyższych powodów komisya gospodarstwa krajowego uważa wniosek posła ks. Szpondera i tow. o tyle za uzasadniony, że dla projektowania i wykonania kanalizacji i wodociągów gminom wiejskim i małomiejskim, tudzież miastom prowincjonalnym, które nie mają do dyspozycji fachowych sił technicznych, powinna być udzieloną ze strony kraju pomoc techniczna na koszt funduszu w takiej samej mierze, jak dla projektowania i wykonania regulacyj wód i melioracyj rolnych.

W tym celu należałoby zmienić §. 1. i §. 11. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego (Dz. u. kraj. Nr. 67 z r. 1893) przez rozszerzenie zakresu działania tego biura i bezpłatnej pomocy technicznej także na wodociągi i kanalizację, oraz wykształcić dla tego działu robót technicznych osobne siły fachowe przy pomocy stypendyów ze skarbu kraju i państwa na podróże naukowe, podobnie jak to miało miejsce przy wykształceniu inżyniera fachowego dla kultury i eksploatacyi torfowisk.

Natomiast nie przychyła się komisya do wniosku posła ks. Szpondera i tow., ażeby utworzony został osobny fundusz na popieranie kanalizacji i budowy wodociągów, gdyż nawet dla melioracyi rolnych i regulacyi wód, które to roboty od lat przeszło 20 kraj subwencyonuje, nie został dotychczas utworzony osobny fundusz, a o przyznawanie zasiłków na te cele decyduje corocznie Wysoki Sejm na podstawie wniosków przedkładanych przez Wydział krajowy. Komisya sądzi, że ten sam sposób postępowania powinien być zatrzymany także przy subwencyonowaniu wodociągów i kanalizacji.

Komisya gospodarstwa krajowego przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi wnioski:

a) w przedmiocie zmiany postanowień §§. 1. i 11. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego w tym kierunku, ażeby zakres działania tego biura rozszerzony został na projektowanie i wykonanie wodociągów i kanalizacji w gminach wiejskich, małomiejskich i miastach prowincjonalnych, oraz ażeby pomoc techniczna do projektowania i wykonania tych budowli udzieloną była na koszt funduszu krajowego;

b) w sprawie wykształcenia i ustanowienia w biurze melioracyjnem osobnych sił fachowych do projektowania i wykonania kanalizacji i wodociągów.

Przewodniczący:

Gorayski w. r.

Sprawozdawca:

Z. Tarnowski w. r.